No. 85. **1847.**

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 16 Julij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

KEULEN, den 10. Julij. Een raadselachtig geval van vergiftiging houdt de publieke aandacht der bevolking van Munchen bezig. Den 31. Junij trad een hoogbejaard vrouwspersoon een' winkel binnen, om likeur te koopen. Het jeugdige winkelmeisje gaf het verlangde aan de eischeresse; na eenige minuten, echter, keerde de oude vrouw terug en begeerde eene andere soort van likeur, voorgevende, dat de ontvangene niet de bedoelde was. Ten einde het meisje te overtuigen van de vergissing, verzocht zij hetzelve de uitgereikte likeur maar eens zelf te proeven. Naauwelijks had het meisje zulks gedaan, of het zakte onmagtig ineên. De toegeschotene geneesheeren hadden alle moeite, om het leven van het jonge meisje vooreerst van oogenblikkelijk gevaar te redden; de oude vrouw moet zich in allerijl uit de voeten gemaakt hebben en men is zeer gespannen, welk resultaat het geregtelijk onderzoek dezer geheimzinnige zaak zal opleveren.

— Voor eenigen tijd kocht een particulier te Praag voor 7,800 florijnen een huis hetwelk aan 22 eigenaars toebehoorde, die allen joden waren. Op dezen eigendom hadden 102 schuldeischers hijpotheek inschrijving. Toen de nieuwe eigenaar de aanzuivering wilde regelen, had hij hiertoe 24 boek gezegeld papier van nooden.

ENGELAND.

LONDEN, den 10. Julij. Woensdag jl. is een brievenbesteller, des morgens ten acht ure door drie lieden aangevallen, waarvan een hem met een ijzeren werktuig een slag aan de slapen toebragt. Op zijn herhaald geschreeuw, kwamen eenige lieden aanснellen, waarop de onverlaten de vlugt namen. Het is gelukkig dat hij de tas, waarin de brieven waren, stevig vasthield, daar men zegt dat een der brieven 100,000 p. s. bevatte; meer dan 36 jaren had deze man als besteller dienst gedaan. Het postkantoor heeft eene belooning van 3000 p. s. en de bankiers uit Lombardstreet, eene even groote belooning toegezegd aan diegene, welke de daders van dit misdrijf kan aanwijzen.

FRANKRIJK.

— Eenige dagbladen geven interessante bijzonderheden tot de statistiek van Parijs. Er leven daar 1500 menschen op elk hectare land, dus meer dan er boomen op kunnen staan, wanneer het een bosch ware. Van de 100 inwoners zijn slechts 50 geboren Parijzenaars. Er worden 30,000 kinderen geboren, waaronder 10,000 onechte. De maand Maart is de rijkste van geboorte en sterfgevallen; de maand Mei de rijkste aan huwelijken. Parijs telt 1480 notarissen en advokaten, 1423 geneesheeren, 20,000 kiezers, 80,000 fiacre-koetsiers, 200,000 personen, die ondersteuningen van weldadige inrigtingen ontvangen.

— Den 30. Junij te middernacht, stonden de kaaijen van Marseille vol volks. Men wachtte eene vloot van schepen uit de Zwarte Zee, wier ladingen vóór middernacht moesten geleverd worden, wilden de verkoopers de verkoopingen niet zien vernietigen: maar de binnenzeilende schepen kwamen niet uit de Zwarte Zee en ieder ging zwijgende naar huis. Een gelukkige of ongelukkige tegenwind had de aankomst der vloot eenige uren vertraagd, en had aldus aan de koopers een verlies van twee millioen gespaard, doch de verkoopers van een gelijke winst beroofd.

BELGIE.

— De stedelijke Raad van Brussel heeft zaturdag omtrent den onlangs gevonden schat een besluit genomen. De vier werklieden, welke denzelven hebben ontdekt, zullen ieder eene lijfrente van 50 centimen per dag ontvangen, welke rente, na hun overlijden, op hunne vrouwen en kinderen zal overgaan. Voorts is er beslist, dat 200 kilogrammen der gevonden munten zullen gesmolten, en de overige 28 kilogrammen bij het stuk verkocht worden.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 9. Julij. Ieder heeft de oproerige tooneelen betreurd, die onlangs in het noordoostelijk gedeelte van het rijk zooveel onrust hebben veroorzaakt, en die zich, men moet het bekennen, zoo dreigend lieten aanzien. Men veroorloove ons, nu de rust is wedergekeerd, een paar aanmerkingen.

De eerste geldt de militaire maatregelen te Groningen genomen, om de volkshoopen uit elkander te jagen. Men heeft daar gevuurd op de menigte en verscheidene lijken en gewonden op de plaats neergeveld. Wij gelooven niet, dat die handeling der militaire autoriteiten onder allen opzigten is goed te keuren, zoo als zij is geschied. Wij willen gaarne toegeven, dat de militaire magt door het volk is gehoond en uitgetart, wij willen zelfs er bijvoegen, dat het noodig kon zijn een voorbeeld te stellen, ten einde te toonen, dat de regering des noods geweld met geweld zoude te keer gaan, om de openbare rust te handhaven. Maar wij vragen ook, of men niet een weinig de menschelijkheid had moeten voor oogen houden? Men was daartoe des te meer verpligt, omdat én de menigte ongewapend was, én zich onder haar menig nieuwsgierige bevond, die te gelijk met de oproermakers konde worden gewond en gedood, gelijk de uitkomst maar al te zeer bewezen heeft. Het is onvergeeflijk, dat de magt met scherpgeweer op het volk aanlegt, dat ongewapend is, en schuldigen en onschuldigen in éénen drom vereenigt. Alvorens daartoe over te gaan hadden alle andere middelen moeten zijn uitgeput, en ten minste had er de gelegenheid moeten worden gegeven, dat niet de onschuldigen te gelijk met de schuldigen slagtoffers werden van het oproer. Als de troepen gevuurd hadden met los kruid, dan zouden zij genoegzaam hetzelfde resultaat hebben bereikt, dat zij nu hebben verkregen, met vrouwen en kinderen en nieuwsgierigen te dooden. In alle geval, men had de proef kunnen en moeten nemen; ware zij mislukt, dan ware het nog tijds genoeg geweest, om het geweld te gebruiken, dat nu voorbarig en welligt nutteloos zoo vele wonden heeft geslagen.

De tweede aanmerking betreft de regering. Het moet haar niet genoeg zijn de beroering tijdelijk te hebben beteugeld; zij behoort maatregelen te nemen, om de vernieuwing dier tooneelen te voorkomen.

Naar het zich laat aanzien, is het oproer het gevolg geweest van de ontevredenheid, die de lagere volksklasse bezielt, en welke niet zoozeer ter oorzake, als ter gelegenheid van de duurte der levensmiddelen is uitgebarsten. Inderdaad de regering heeft de belangen der menigte niets minder dan behartigd. Wat heeft zij voor haar gedaan? Niets. Het volk verarmt van jaar tot jaar; terwijl de druk der belastingen bijna geheel op hetzelve drukt. Die toestand is onhoudbaar. Wij hebben er meermalen op gedrukt, dat het belastingstelsel behoort te worden hervormd; wij hopen, dat de jongste dagen van beweging bij al het wee, dat zij hebben aangebragt, ten minste dit nut zullen veroorzaken, dat de oogen der regering worden geopend, om haar de noodzakelijkheid te doen inzien, dat ons belastingstelsel eene algeheele omwerking behoeft. *(de Tyd.)*

'sGRAVENHAGE, den 10. Julij. De *Gazette des Tribunaux* en andere Parijsche dagbladen geven een uitvoerig verslag van het vonnis der arrondissement-regtbank van 's Gravenhage, waarbij onlangs de heer *van Bevervoorde* werd vrijgesproken van hoon jegens den koning.

« Deze uitspraak" — zegt de *Gazette* — « werd door de talrijke toehoorders begroet met den kreet van: *Leven de Hollandsche regters!* en met daverend handgeklap."

De 's Gravenhaagsche regtbank heeft zich met haar vonnis een' Europischen naam verworven. De minister van justitie en zijn *Journal de la Haye* hebben er eene nieuwe nederlaag bij ingelegd. *(Arnh. C.)*

— Wanneer men bedenkt dat de Kamer zoo lang en zoo dikwijls werkeloos is geweest, gedurende deze zitting, welke immers van buitengewonen duur is; dat de discussiën over de tweejarige begrooting ongevoelig steeds is verschoven; — dan komt men natuurlijk tot de gedachte, dat dit alles wel het gevolg zou kunnen zijn eener geheime overeenkomst tusschen onze bewindslieden en den heer *Bruce*, den president der Kamer, met het doel namelijk om de Kamer op te houden en de discussie der belangrijkste wets-ontwerpen te verschuiven tot dat, door de verkiezingen, het behoudssysteem eenige nieuwe hulptroepen meer, ettelijke gevreesde tegenstanders minder in de Kamer zou stellen.

De verkiezingen zijn weldra afgeloopen; weder een der negenmannen is 's lands raadzaal uitgecabaleerd; weder eenige trawanten van den heer *van Hall* c. s. zijn daarin gecabaleerd; nu zal men zien dat in den tijd van weinige dagen strafwetboek, begrooting enz. enz. er door zullen worden gejaagd, met een oogverblindende snelheid.

Zou de heer *Bruce* wel schaamte kennen? *(de Burger.)*

TILBURG, den 11. Julij. Als een blijk van vlugheid en sterkte in hoogbejaarde menschen, dient vermelding, dat zekere heer *Anthony Mutsaers*, inboorling dezer stad, dewelke te Heerentouwt in Belgie woonachtig is, niettegenstaande hij den ouderdom van bijna 91 jaren heeft bereikt, nog in den loop dezer dagen, op één dag, *te voet* van daar naar hier is gekomen, en alzoo in minder dan 13 uren, een afstand van ruim 10 uren heeft afgelegd.

GRONINGEN, den 13. Julij. De stedelijke burgerwacht en studenten, die als rustbewaarders sinds veertien dagen elken avond onder de wapenen waren gekomen, om, in vereeniging met de schutterij, wachten en posten binnen deze stad te bezetten, zijn heden door de stedelijke regering tijdelijk ontslagen en is hen bij monde van den heer burgemeester hartelijk dank gezegd voor hunne bij regering en burgerij op hoogen prijs gestelde bereidvaardigheid in het helpen handhaven van wet en orde.

HOLWIERDE, den 9. Julij. Met de duizenden stemmen, die als het ware van de vier hoeken der aarde opgaan, om juichtoonen aan te heffen ter eere des Gevers, wegens den aanstaande rijken oogst, paren wij de onze. Hier in onze omstreken beloven de velden eenen overvloedigen oogst, zooals slechts enkelen heugen zal. Dáár zelfs, waar men gewoonlijk dunne vruchten ziet, staart het oog thans met verwondering op den weelderigen groei der zwaar beladene halmen. Overal prijkt de natuur in schitterenden tooi, uitgedost met al wat den mensch begeerlijk is, gereed om hare schatkameren haren schepselen aan te bieden. Ook de zoete hoop op eene ruime inzameling van aardappelen wordt nog nergens door onrustbarende verschijnselen verflaauwd; terwijl vele boomgaarden veel ooft beloven. Op enkele plaatsen snijdt de sikkel reeds de gerstehalmen. Hoe nadert vast de tijd, waarin schaarschheid en gebrek zullen plaats maken voor ruimte en overvloed.

Als eene proeve van *byzondere* groeikracht melden wij, dat hier voor een paar dagen in eenen hof gevonden werden vier appeltjes aan éénen steel, geschoten uit eene waterloo van dit jaar, die echter afvielen, zoodra men een derzelven aanraakte.

Nog merkten wij op eene wandeling onder een naburig dorp op *eene roggeplant* (aan den kant van een stuk koolzaad op braakland), bestaande uit 68 halmen, voorzien van schoone aren, met uitzondering van een tiental, die bij eenen ongelukkigen nachtelijken uitval van eenige paarden waren verwoest.

— Zr. Ms. stoomschip *Cycloop*, kapitein-luitenant *Coertzen*, is den 11. dezer van Woolwich te Hellevoetsluis binnengekomen, en den 12. dezer weder van daar naar Texel vertrokken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Een woord uit Aardenburg.

Een zonderling verschijnsel doet zich in de omstreken dezer stad op: de boomen, meestal canada-populieren, benevens de wilgen tronken, welke langs de oevers van den Eecloosschen Watergang staan, sterven. Voor hem die dit oppervlakkig en in 't voorbijgaan beschouwd, een hoogst zonderling verschijning, doch voor mij in 't geheel niet, evenmin als de menigte dooden visch en den afgrijselijke, lucht verpestenden stank, des voorleden zomers. In dien watergang heeft men namelijk geregeld eb en vloed, veroorzaakt door het uit het Zwin binnenstroomende zeewater. – De gevolgen daar van *waren:* dat in den verloopen zomer, zoo droog en zoo heet als zelden het geval was, het zoet water bedierf, de visch sterven moest en bijna de geheele bevolking van de Biezenpolder gebrek leed aan drinkwater. De gevolgen daarvan zijn nog *heden:* dat de boomen en tronken sterven. En wat doet men nu? De eigenaars zwijgen als moffen en de Directeurs van Slependamme-watering (onze wederstrevers van 1648 tot 1847, dus bij leven en welzijn binnen kort *sedert* 200 jaren,) welke door dezen watergang suëren, laten de zeesluis in den erbarmelijksten toestand.

Te Aardenburg op de kaai is de gewone sluis vervangen door iets wat men eene brug noemt, doch dat, mijns inziens, veel heeft van eenen breeden vondel en een schoon *point de vue* op de poort geeft; ongeveer zoo wat alsof men te Parijs op den *pont-neuf* – ik meen in eene waterlandsche wei stond.

De lezer sla het tractaat met Belgie eens op en....... verwondere zich over deszelfs uitvoering.

De ellendige toestand der Oostsluis is eene wezenlijke ramp voor Aardenburg en omstreken en kan het, zoo blijvende, ook worden voor een groot deel van Zeeuwsch-Vlaanderen.

Apropos! Zeeuwsch-Vlaanderen heeft den naam van ongezond te zijn; men zegt dat in den Belgischen oorlog de soldaten er stierven als muizen. 't Is *niet* zoo. *Ik* en vele anderen met mij, die gezien hebben hoe de soldaten leefden, wijten dit geenszins aan de luchtstreek, maar aan andere oorzaken, b. v. aan het des morgens vroeg blootshoofds, in hemd en onderbroek verschijnen voor de kazerne, het drinken van koude karnemelk, het eten van onrijpe appelen en andere vruchten, en dan den gedurigen oorlog in zekere kwartieren, ziedaar de oorzaken.

Doch het zou hier ongezond kunnen *worden*, als b. v. duizenden visschen sterven, of half dood den armen tot voedsel dienen; als het zeewater de velden overstroomde, langzaam opdroogde en zoodoende de lucht verpestte, en – dit alles *zal* gebeuren wanneer men de Oostsluis niet hersteld.

Of wil men ook dit *behouden?*

Behoud is soms een edle zaak,
Behoud een moeitevolle taak;
Maar wil men 't afgesleet'ne houden,
En zeggen: « deên 't niet zóó onze ouden?"
Dan ziet men dat het woord « behoud"
Den dommen drijver eens berouwd.

AARDENBURG, Julij 1847. DOORN.

MENGELINGEN.

Teekenen des Tijds.

Klagen en redeneren; — klagen over het toenemende aantal menschen die niets bezitten (armenstand); — het verminderen van hen die eenig kapitaal bezitten, hetwelk dikwerf omgezet een bestaan kan opleveren (middelstand); — over de opeenhooping van kapitalen hetzij bij een persoon of wel bij eenige personen, door associatie om groote winsten, waardoor het dikwerf omzetten van een klein kapitaal in de middelstand belet, of ten minsten zoo weinig voordeel gevend

wordt, — dat het geen bestaan meer oplevert; — zoodat dit kapitaal allengs mede verteerd wordende, de middelstand de armenstand nadert. — Redeneren op een vast uitgedacht thema, waardoor de maatschappij, onder allerlei gezigtspunten, onbestaanbaar is of wordt, met de treurigste voorspellingen, zoo wel voor het oogenblik als voor de toekomst; — al wat gedaan en verrigt wordt af te keuren, te verwerpen en te veroordeelen. De maatschappij in onrust te brengen; ieder ontevreden te maken; valen tegen eenigen op te zetten, de beste maatregelen tegen te werken; — het maatschappelijk bestaan op andere gronden te vestigen; — het gezag van ieder uit te breiden; — de teugels van het bewind in andere handen te stellen; enz., is de dagelijksche spijs waar eene zoogenaamde verlichtende drukpers, ons op vergast.

Zoude dan waarlijk de maatschappij in zoodanige aan ontbinding grenzende toestand verkeeren? Zoude er dan waarlijk eene algemeene verarming plaats hebben? en zouden de grondbeginselen, waarop ons maatschappelijk zamenzijn berust, derzelver ontbinding zoo nabij zijn? Is alles dan zoo duister om ons heen? dat alleen een nieuw licht, eene hervorming noodig, ja onvermijdelijk is, om in de behoefte des tijds te voorzien? Moeijelijk vraagstuk, waarin men met de beste bedoelingen huiverig moet zijn, een bepaald gevoelen uit te brengen.

In vorigen tijde was het bezit, grootendeels, alleen in den eigendom van den grond gevestigd; die eenig kapitaal had handelde daarmede, om door het dikwerf om te zetten, zich een bestaan te verschaffen; hetgeen den handel uitmaakt: — die daarmede groote winsten hadden verkregen, lieten hunne kapitalen in beleening bij anderen, om op gelijke wijze hun geluk te beproeven, of vestigde het in land-bezit of wel in beleening op bebouwde gronden. Alle voorspoed hing dus van den landbouw af en waar deze bloeide, daar bloeide de handel, die met den landbouwer in aanraking kwam, daar bloeide de groothandel, die eene ruime plaatsing zijner aanvoeren vond, daar bloeiden de fabrijken, die hunne artikelen aan genegen koopers konden afzetten.

Er was als het ware geene overbevolking; de landbouw en de handel konden de aangeboden hulp met voordeel gebruiken, en ieder had zijn brood.

Die niet meer werken kon vond gemakkelijk eene plaats in een der vele gestichten, die de hand des overvloeds had opgerigt en begiftigd, om in het lot van minder gelukkigen te voorzien.

De dwingelandij der magtigen zijn zekere grenzen tegen gesteld; — de godsdienstige onverdraagzaamheid doet geen oorlog meer ontstaan; — de regten van ieder worden beter geërbiedigd.

Maar de maatschappelijke toestand is moeijelijker geworden.

Niet alle krachtige armen kunnen ten allen tijde bij den landbouw en den handel of het fabriekwezen werk vinden; niet alle ledige kapitalen vinden eene dadelijke plaatsing, niettegenstaande de groote sommen, die er door de volken op hunne rijken zijn opgenomen, om in de behoeften van het oogenblik, ten koste der nakomelingschap, te voorzien.

Al wat het menschelijk vernuft heeft kunnen uitdenken, om kapitalen te plaatsen in werken waarvan men zich interest of gewin kan voorstellen, zijn in werking gebragt, en nog in volle werking aan spoorwegen, enz. De leeningen worden bij den bezitter alleen aangewezen door vellen papier, waarvan hij, op gezette tijden, een gedrukt of beschreven reepje kan afsnijden, waarop hem eene bepaalde of onbepaalde som wordt betaald, die zijne inkomsten daarstellen. Geene bosch- of bouwvelden kan hij aanwijzen, die zijne bezitting voorstellen; — niet als een enkel stuk papier aan toonder, waarvoor een geheel volk de schuldenaar of eenen spoorweg het verband van voorstelt of wel eenige gebouwen met werktuigen, smelt- of andere ovens enz., als de innerlijke waarde, voorstellende, wordt aangewezen.

Deze bezittingen aan toonder, die den houder gemakkelijk met zich voert, verbinden hem aan rang noch stand, aan volk noch land. Of is de bezitter van duizend Russische obligatien, die hem jaarlijks vijftig duizend guldens inkomen geven, wel zeker dat hij ooit heeft gedacht over den Russischen boer, die er voor moet werken, of zoude hij, bij het hooren van de tijding, dat in dat rijk hongersnood en gebrek heerscht, wel eenmaal de schaar in de handen hebben genomen, om door het afsnijden van een enkel rentenbewijs, aldaar te helpen voorzien in den nood van velen, door wiens nijvere handen hij in overvloed leeft. Nog erger als de Iersche landlord, die de opbrengst zijner gronden elders verteert, zonder ooit op dien bodem een voet te zetten, hij toch zal dikwerf denken aan dezen bijzonderen toestand van dat groene eiland, en ten minste de lasten betalen, die door de bestaande regering van de eigendommen worden geheven. Of hij is ten minste in staat om even als thans lord G. Hill te toonen dat het welzijn van zijne pachters, hem kan aansporen om tot nut van hen en van zijn land werkzaam te zijn.

Maar de houder van obligatien is een waar wereldburger; heden bezit hij Russen, morgen Integralen, overmorgen Fransche, Spaansche, Portugeesche of andere fondsen; dan heeft hij zijn bezitting in den Rijn-spoorweg, dan in eene spoorweg in Engeland of wel in iets anders gevestigd — en dit alles duurt niet langer dan de berekening om op eene andere wijze, meer voordeel te trekken, als wanneer hij dadelijk tot eene nieuwe papier-bezitting overgaat.

Hij leeft zonder vaderland, want zijn belang is met iederen dag aan een ander land verbonden.

Hij kent geen medeburgers, hij betaalt geene grondlasten, sluisgelden, hij betaalt niets als de huur van zijn tijdelijk verblijf en hetgeen hij dagelijks verteert. De papieren kapitalen drukken op de volkeren en verteeren hunne inkomsten, zonder iets terug te geven. Eene belasting mag hen niet treffen, of het paladium van een volk, het algemeen crediet, zou in deszelfs grondvesten worden geschokt, zij verwijderen de kapitalen van den landbouw, de landontginning en uit de nijvere handen van den kleinhandel, die met geleend geld werkt, want deze kunnen naar het oordeel dier kapitalisten, noch die zekerheid noch dat gemak voor de inning der renten of het verplaatsen van het kapitaal geven; — wil men dus geld in den landbouw hebben, men zal zeker eenige percenten meer moeten geven, terwijl de kleinhandel veelal tegen hoogen intrest zijn geld moet opnemen.

Hoe meer losse kapitalen er leggen, hoe gemakkelijker het geld kan verkregen worden, des te gereeder worden er leeningen aangegaan. De aldus opgenomen gelden drukken niet alleen op het tegenwoordige geslacht, maar ook op de nakomelingschap, en de door het volk vertegenwoordigde regeringen, schijnen er het minste beswaar in te zien.

Te laat zal het worden ingezien, dat de grond van den moeijelijken toestand, waarin zooveel natien verkeeren, in de groote schuldenlast van den Staat gezocht moet worden.

Hoe groot die last is, kan men daaruit nagaan, dat bijna nergens een geregeld stelsel van aflossing bestaat, en dat wanneer men een rijk kan opnoemen waar dit bestaat, men zeker meerdere Staten daar tegen over kan stellen die óf geene renten, óf maar een gedeelte van dezelve voldoen, óf wel overeenkomsten over hunne schulden hebben aangegaan.

Ik verdedig geen onbepaald gezag, ik eer en bewonder eene bekwame volksvertegenwoordiging, als de beste grondslagen opleverende voor de individueele vrijheid, voor de gelijkheid voor de wet, voor de vrijheid der drukpers, voor het algemeen welzijn.

Maar ik moet in waarheid bekennen dat nimmer een alleenheerscher het heeft durven bestaan om zulke onverantwoordelijke schulden te maken als zoo vele gemeenebesten in Amerika, om maar iets op te noemen, en daarin geen Europesche natie te willen betrekken.

Het gemak van kapitalen in papier te plaatsen, werkt niet alleen nadeelig op landbouw en kleinhandel; het drukt de groothandel evenzeer, daar de ondernemingsgeest wordt uitgedoofd, of het werkt door associatie om het bestaande te vernielen.

Het verdooft de milde hand, die van ruime winsten, in vroegere tijden de gestichten deed verrijzen, waarvan vele nog, en dikwerf met moeite, blijven bestaan, zonder te vermeerderen. Liever aan eene onbekende republiek, of eene bercoide regering, de kapitalen gewaagd, op hoop eener onwaarschijnlijke rente, of een dadelijk winstbejag van beursspeculatie, dan dezelve op te offeren aan eene nuttige en noodzakelijke inrigting, tot verpleging en opbeuring van onze arme natuurgenooten, waartoe de maatschappij verpligt is; doch de houder van effecten aan toonder heeft geen vaderland, en hij denkt genoeg te hebben gedaan met een aalmoes te werpen in de rond gaande bedelzak, waaruit eene karige bedeeling voor de lijdende menschheid wordt verstrekt; hij denkt zeer veel gedaan te hebben als de courant vermeld dat de collecte te . . . zoo veel heeft opgebragt; al is dan dat die som slechts voor korten tijd den algemeene nood kan lenigen. — En bleven die papieren kapitalen dan nog in het land, werd de rente aldaar genoten en verteerd, helaas zij reizen de wereld rond, zoodat de lasten der ingezetenen in vreemde landen worden gebruikt, dikwerf om de eigen industrie te gronde te rigten. Wij willen dit niet verder uitbreiden, hoezeer er nog veel meer van te zeggen is, maar alleen de aandacht vestigen op *deze* eerste en naar ons inzien, grootste kwaal van het tegenwoordig maatschappelijke bestaan: ten einde nog eenige oogenblikken te blijven stilstaan bij eenige van de andere kwalen. *(Vervolg hierna.)*

Een paar woorden over het schietkatoen.

Het is te verwonderen, daar voor eenigen tijd de nieuwspapieren zoo veel over het schietkatoen schreven, dat dezelve thans maar zoo weinig meer daarvan melding maken. Het is eveneens bevreemdend, dat, toen men voor het eerst over dat *onderwerp* begon te spreken, men die ligt vuurvattende stof voor eene geheel nieuwe uitvinding opgaf. Immers was dezelve reeds voor 15 jaren in een paar groote Duitsche ververijen bekend; men vervaardigde aldaar een spoedig vuur vattend katoen, zonder zulks te willen en met een geheel ander doel, dan te dienen, om het buskruid te vervangen. Men maakte het, zonder welligt daarvan eene behoorlijke, scheikundige theorie te kunnen opgeven. Ik zal met een paar woorden de bereiding van het door mij bedoeld schietkatoen mededeelen.

Katoenen garen, dat geel geverwd moest worden, behandelde men aldus: eene zekere hoeveelheid garen haspelt men in een vat om, in hetwelk zich eene verdunde oplossing van salpeterzuur-lood en van azijnzuur-lood bevindt. Na het garen op deze wijze met genoemde loodzouten bezwangerd te hebben, wordt het gedroogd en daarna behoorlijk gespoeld. Alsdan wordt dit garen in eene oplossing van Chromzure Kali (*Chromias potassae*) met bijvoeging van een weinig zwavelzuur omgewerkt, terwijl sommige verwers er ook nog eenig zoutzuur bijvoegen, waarna het gespoeld en voorzigtig gedroogd wordt: voorzigtig ten minste dan, wanneer het droogen door kagchelhitte moet worden gedwongen.

De einden der draden werden, wanneer de strengen op de droogstokken hingen, door de knechten afgetrokken of afgesneden en met het vlak der handen in elkander gerold, als wanneer zij het voor stikzwam gebruikten, terwijl een enkele slag met een goed vuurstaal dat katoen dadelijk deed ontvonken, en men moest snel bij de hand zijn, zoo men de pijp wilde aanhebben, vóór het stukje katoen verteerd was. *(Gron. C.)*

ALLERLEI.

Er zijn kleine waarheden, die door de kracht der vergrooting, grove leugens worden.

—

Zich naar zijn ongeluk te schikken is niet er zich aan te onderwerpen: het eerste is het teeken van een sterke ziel, het laatste is het zekere bewijs van eene zwakke ziel.

—

Twee gelieven zijn dikwijls ten hoogste ingenomen met elkander om hoedanigheden die zij geen van beiden bezitten, terwijl zij naderhand elkander dikwijls verlaten om gebreken waarmede zij evenmin behebt zijn.

Daniël Stern.

—

De mensch heeft altijd dorst naar meer geluk; maar hetzij wij aan de oevers van de Amazone-rivier of aan die van eene bron staan, wij kunnen toch niet meer dan ons genoegen drinken.

—

Het kost altijd moeite eene beleediging te vergeven, en daartoe wordt moed vereischt: want de wonde die onze beleediger veroorzaakt heeft, laat altijd een likteeken achter, totdat men gelegenheid vindt, om het kwaad met goed te vergelden.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 15. Julij. Sedert den 13. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Felix Legbrance, G. P. Gaspa, Lissabon, fruit en stukgoed; Metha, A. Schmidt, Belfast, rogge en meel; komt alhier binnen de haven; Marie Antoinette, G. Forte, Genua, la Tauvette, J. Roel, Mareille, beide graan; Meiners, J. Lina, Monte-Video, huiden; de Echo, P. Nelsson, Charlestown, rijst en katoen; Magnus, J. Hoggstrom, Bardunsche, raapzaad; Herman, H. O. Lindly, Alexandrie, graan.

Voor Dendermonde bestemd:

Claire et Marius, P. Jouve, Belfast, lijnzaad.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Catharine, N. Gautier, stukgoed, Dantzich; the James, J. Rank, schors, Leith.

Van Gend gezeild:

Emma, J. L. Osten, ballast, Oostzee.

De jonge Charles, W. Loeff, schapen, Dolphijn, J. Quite, slagtvee; beide Londen.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende artikelen te Middelburg,

15 Julij 1847.

De Nederlandsche mudde.		De Nederlandsche mudde.	
O. Z. Tarwe (1845)	f .	Z. Gr. Erwten	f .
N. dito dito	- 19.50	W. Witte dito	- .
Witte B. Poolsche Tarwe	- 18.00	Z. Paardenboonen	- .
Nieuwe W. dito	- 20.20	W. Koolzaad	- .
N. Rogge . f	- .	Zomer dito	- .
Vreemde dito f 12.00	- 15.00	Gort No. 3	- 22.00
Winter garst	- 9.00	" " 2	- 19.00
Zomergarst	- 8.00	" " 1	- 17.00
Haver	- .	Raapolie	f 39.00 p. v.
Boekweit (Vreemde)	- .	Patentolie	- 41.00 -
W. Witteboonen	- .	Lijnolie	- 37.00 -
Dito Bruineboonen	- .	Lijnkoeken f	. de 104 st.
W. Paardenboonen	- .	Raapkoeken	- -
W. Gr. Erwten	- .		

Stads-Poorten.

Opening des morgens ten 3 ure.
Sluiting des avonds 9 "

Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.